

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“ไถ่ถามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง” สุภาษิตไทยที่สะท้อนถึงค่านิยมรักสวยรักงามของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี ในอดีตหากต้องการเติมแต่งร่างกายให้สวยงาม มักใช้วิธีการแต่งตัว แต่งหน้า บำรุงผิวพรรณ แต่ด้วยวิวัฒนาการทางด้านการแพทย์ในปัจจุบัน ที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีการศัลยกรรมเสริมความงามให้ก้าวหน้าเพิ่มมากขึ้น ความเสี่ยงน้อยลง และมีค่าใช้จ่ายที่ถูกต้อง ซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าว สามารถปรับเปลี่ยนเนรมิตรูปหน้า ร่างกาย และผิวพรรณได้ตามต้องการ สามารถคงความอ่อนเยาว์ได้อย่างยาวนาน จนถึงขนาดมีคำกล่าวที่ว่า “ทำบุญสวยชาติหน้า ทำหน้าสวยชาตินี้”

เว็บไซต์ ASTV ผู้จัดการออนไลน์ ได้เผยแพร่ผลงานงานวิจัยของอาจารย์กมลกานต์ จิ้นช้าง จากสาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง “อิทธิพลของความนิยม ความสมบูรณ์แบบต่อเจตคติในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม โดยมีการนำเสนอตนเอง ด้วยความสมบูรณ์แบบและการซึมซับจากวัฒนธรรมสังคมเป็นตัวแปรส่งผ่าน” ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประเภทนิสิตมหาบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2554 เป็นงานวิจัยเชิงประยุกต์ที่มุ่งเน้นการศึกษาถึงสาเหตุการเลือกใช้ศัลยกรรมเสริมความงามเป็นวิธีการปรับปรุงรูปลักษณะของผู้หญิงไทย เนื่องจากในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา การทำศัลยกรรมเสริมความงามเป็นที่นิยมมากขึ้นในหลายประเทศ และเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเราทั้งเพศหญิงและเพศชาย จากการศึกษาวิจัยทางจิตวิทยา พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ศัลยกรรมเสริมความงามได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเนื่องจากความไม่พึงพอใจในรูปลักษณะของตนเอง จึงต้องการจะเปลี่ยนแปลงให้รูปร่างหน้าตาดูดีขึ้น หลายคนมักจะหมกมุ่นกับเรื่องความงามและรูปร่างหน้าตาเป็นสำคัญ โดยผู้ที่มีลักษณะวัตถุนิยมสูงและมีแนวโน้มในการมองร่างกายเป็นเสมือนวัตถุ การทำร่างกายให้ดูดีโดดเด่นด้วยการทำศัลยกรรม จะทำให้บุคคลผู้นั้นรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่าและความภาคภูมิใจ นอกจากนี้ ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ กระแสสังคมยุคปัจจุบันที่นิยมชมชอบดารานักแสดงที่มีหน้าตาสวยงาม ซึ่งยอมรับว่า ผ่านการทำศัลยกรรมเสริมความงามมาแล้ว ทำให้คนบางกลุ่ม เช่น วัยรุ่นนิยมรับค่านิยมในเรื่องความสวยเหมือนดารา และมองว่าการทำศัลยกรรมไม่ใช่เรื่องเสียหาย

แต่อย่างไรก็ตาม แต่กลับช่วยทำให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ปัจจุบันกลุ่มคนที่ทำศัลยกรรมเสริมความงามจึงไม่ใช่เฉพาะกลุ่มผู้สูงวัยเท่านั้น

กระแสการทำศัลยกรรมเสริมความงามเป็นที่นิยมอย่างมากในยุคปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากตามประเทศที่มีสถิติจาก ISAPS (สมาคมศัลยกรรมเสริมความงามนานาชาติ) ได้เผยแพร่ผลสำรวจการศัลยกรรมเสริมความงามในปี ค.ศ. 2011 ประเทศที่มีการทำศัลยกรรมเสริมความงามสูงที่สุดได้แก่ สหรัฐอเมริกา มีสถิติการทำศัลยกรรมเสริมความงามกว่า 1.5 ล้านครั้ง โดยประเภทของการทำศัลยกรรมที่มากที่สุดคือ การผ่าตัดศัลยกรรมเสริมหน้าอก ศัลยกรรมกระชับหน้าอก ศัลยกรรมลดขนาดหน้าอก ศัลยกรรมผ่าซิลิโคนในหน้าอกออก ส่วนการทำศัลยกรรมยกกระชับผิว ลดเลือนริ้วรอย โบท็อกซ์ เลเซอร์ ฉีดผิว ปลูกเนื้อเยื่อ เพื่อให้หน้าอ่อนเยาว์ ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น โดยในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา มีการทำศัลยกรรมดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นกว่า 1,500% ในขณะที่ สมาคมแพทย์ศัลยกรรมพลาสติกเพื่อความงามแห่งอังกฤษ รายงานว่าในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา มีผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการผ่าตัดแก้ไขหรือเยียวยาอาการแทรกซ้อนจากการผ่าตัดทำศัลยกรรมในต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยประเทศที่ถูกระบุว่ามีผู้เดินทางไปทำศัลยกรรมแล้วกลับมามีปัญหามากที่สุดคือ แอฟริกาใต้ โปแลนด์ เบลเยียม ตุรกี และไทย

อย่างไรก็ตาม ธุรกิจศัลยกรรมเสริมความงามของประเทศไทย ยังถือว่าได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการสนับสนุนจากภาครัฐที่ผลักดันประเทศไทยให้เป็นเมืองศัลยกรรมในอาเซียน โดยแพทย์สภาได้เล็งเห็นถึงกระแสนิยมการทำศัลยกรรมที่มีแนวโน้มพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีความเห็นว่ารัฐบาลควรใช้โอกาสของการรวมประเทศในภูมิภาค ที่จะเปิดเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ทำการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นเมืองหลวงการทำศัลยกรรม (Surgical Hub of Asia) โดยการสนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์กับชาวต่างชาติ ถึงความพร้อมและศักยภาพของแพทย์ไทย ไม่ว่าจะเป็นการแปลงเพศ จมูก ตา และหน้าอก พร้อมเสนอเป็นการท่องเที่ยวเชิงความงามแบบเหมาเป็นแพ็คเกจ ซึ่งหากว่าทางรัฐบาลไทยสามารถดำเนินการได้ตามข้อเสนอนี้จะทำให้เม็ดเงินจำนวนมหาศาล ไหลเข้ามายังประเทศผ่านรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและเสริมความงาม เฉลี่ยปีละกว่า 2 แสนล้านบาท จากข้อมูลของสมาคมเสริมความงามนานาชาติ ระบุว่า ปริมาณการทำศัลยกรรม ทั้งประเภทที่ต้องผ่าตัดและไม่ผ่าตัดนั้น ในภูมิภาคเอเชียพบว่า จีนมีสัดส่วนการทำศัลยกรรมสูงสุด รองลงมาคือ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และไต้หวัน ซึ่งประเทศไทยถือเป็นชาติเดียว ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ติดผลการจัดอันดับครั้งนี้ แสดงให้เห็นได้ว่าการทำศัลยกรรมในประเทศไทย มีความแพร่หลายและได้รับความไว้วางใจจากทั้งคนไทยและคนต่างชาติ (Voice TV, 2556)

จากข้อมูลในข้างต้นจะเห็นได้ว่าความนิยมในการศัลยกรรมเสริมความงามเพิ่มสูงขึ้นมาก ประกอบกับการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศัลยกรรมเสริมความงามของอาเซียน ซึ่งอาจส่งผลต่อการศัลยกรรมเสริมความงามของกลุ่มนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งอยู่ในช่วงสุดท้ายของการศึกษาที่กำลังจะพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานเพิ่มสูงขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของการทำศัลยกรรมของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปสู่การเตรียมความพร้อมและการปรับปรุงพัฒนาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการของธุรกิจศัลยกรรมเสริมความงามให้พร้อมตอบสนองต่อลูกค้ากลุ่มนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่อาจมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

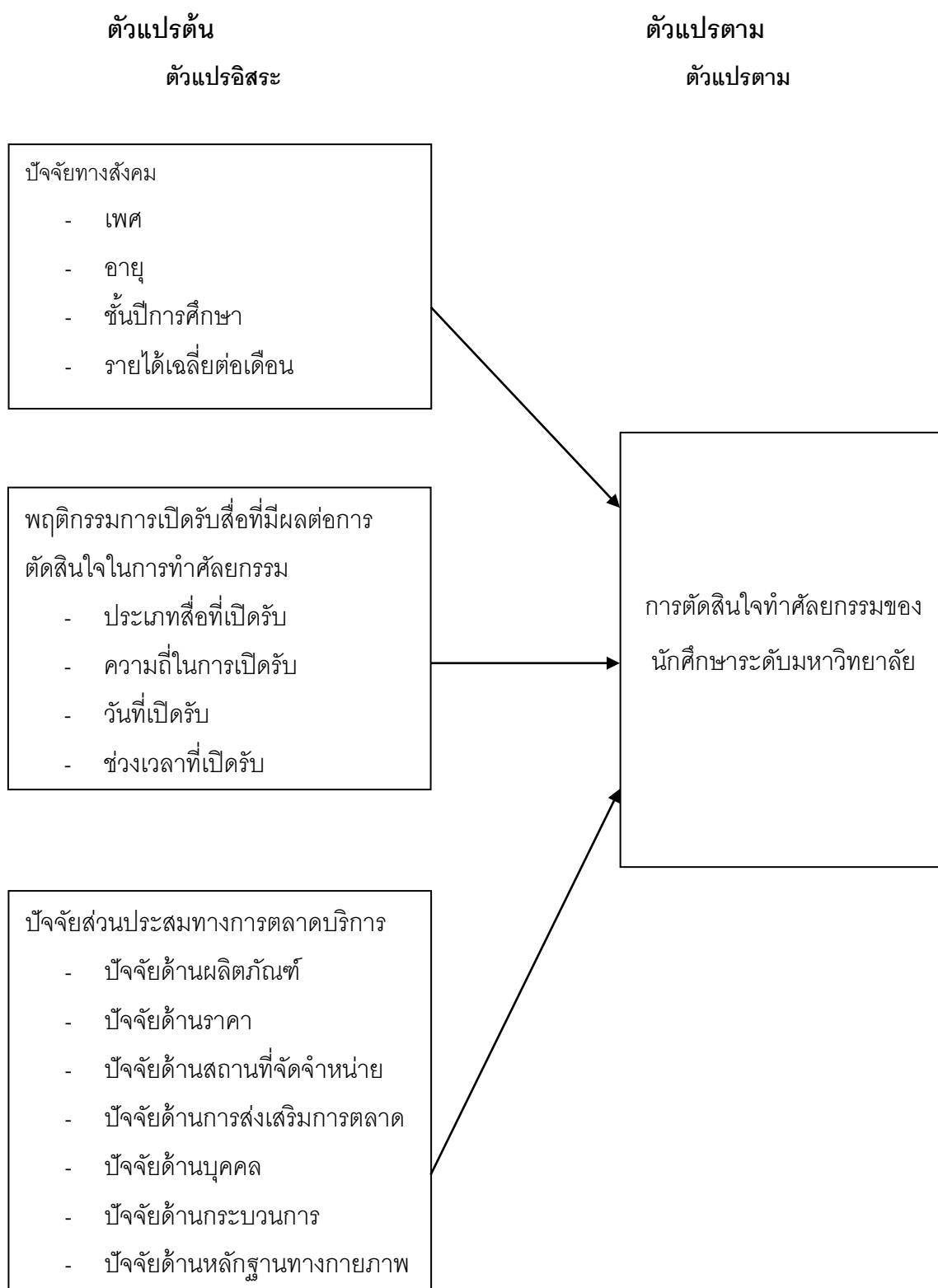
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการตัดสินใจในการทำศัลยกรรมของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจในการทำศัลยกรรมของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจในการทำศัลยกรรมของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

ความสำคัญของการศึกษา

เพื่อให้ผู้วิจัย ผู้ประกอบการธุรกิจศัลยกรรมเสริมความงาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีความรู้ความเข้าใจต่อพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของการทำศัลยกรรมของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปสู่การเตรียมความพร้อมและการปรับปรุงพัฒนาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการของธุรกิจศัลยกรรมเสริมความงามให้พร้อมตอบสนองต่อลูกค้ากลุ่มนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่อาจมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพประกอบที่ 1.1 กรอบแนวคิดด้านการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยทางสังคมที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจทำศัลยกรรมแตกต่างกัน
2. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจทำศัลยกรรมแตกต่างกัน
3. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจทำศัลยกรรมแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของการทำศัลยกรรมของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย” มีขอบเขตการวิจัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาเฉพาะปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำศัลยกรรมของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย
2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษานักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยที่มีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่มีสาวสวยที่สุดในประเทศไทยอันดับที่ 1-5 ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และมหาวิทยาลัยศิลปากร (ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 2557)
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการจัดทำงานวิจัยระหว่าง เดือนกันยายน - พฤศจิกายน 2558

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีความรู้ความเข้าใจต่อปัจจัยทางสังคมของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย
2. มีความรู้ความเข้าใจต่อพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย
3. มีความรู้ความเข้าใจต่อพฤติกรรมการทำศัลยกรรมของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย
4. มีความรู้ความเข้าใจต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจทำศัลยกรรม
5. ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปสู่การเตรียมความพร้อมและการปรับปรุงพัฒนาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการของธุรกิจศัลยกรรมเสริมความงามให้พร้อมตอบสนองต่อลูกค้ากลุ่มนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่อาจมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

นิยามศัพท์เฉพาะ

ศัลยกรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงอวัยวะต่างของร่างกายเพื่อให้สมบูรณ์ แข็งแรง และให้ดูดีขึ้นด้วยกระบวนการผ่าตัด การปลูกถ่าย และการฉีดสาร บริเวณอวัยวะต่าง ๆ เช่น การผ่าตัดเสริมจมูก การปลูกถ่ายเส้นผม การฉีดสารเพื่อให้ผิวหนังกระชับ เป็นต้น โดยการศัลยกรรมเสริมความงามประเภทต่าง ๆ ที่ได้รับความนิยม

ปัจจัยทางสังคม หมายถึง ลักษณะทางประชากรของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ หมายถึง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อต่าง ๆ ของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ได้แก่ ประเภทสื่อที่เปิดรับ ความถี่ในการเปิดรับ วันที่เปิดรับ ช่วงเวลาที่เปิดรับ และเหตุผลในการเปิดรับ

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ หมายถึง ตัวแปรทางการตลาดที่ควบคุมได้ ซึ่งบริษัทใช้ร่วมกันเพื่อสนองความพึงพอใจแก่กลุ่มเป้าหมาย โดยส่วนประสมทางการตลาดบริการประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านสถานที่จัดจำหน่าย ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านหลักฐานทางกายภาพ

นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย หมายถึง นักศึกษาในระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยที่มีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่มีสาวสวยที่สุดในประเทศไทยอันดับที่ 1-5 ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และมหาวิทยาลัยศิลปากร